

ἄμπαυα Πελοπν. (Καρδαμ. Λακων. Μάν.) — ΚΠασαγιάνν. Παραμύθ. 7

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄπαντος, παρ' ὃ καὶ ἄπανος. Ὁ τύπ. ἄμπαυα ἐκ τοῦ *ἄπανα δι' ἀνάπτ. ἀλόγου ἐρρίνου.

Ἀκαταπαύστως, συνεχῶς, ἀδιακόπως ἐνθ' ἄν.: Ἄπαντα δουλεύει αὐτός ὁ ἄνθρωπος Λεξ. Δημητρ. Ἄμπαυα ἐργάζεται Λακων. Δουλεύει ὁ μύλος ἄπαντα Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Περνοῦνε ἄπαντα (ἐνν. ἄνθρωποι) Σῦρ. Ἄπαντο βρέχει Οἶα Ἄπαντα μιῇ Ἀγχίαλ. Ἄπαντα τὰ γυρεύουνε τ' ἀβγά Κίμωλ. Τὸ ἀθῶο Χριστιανικὸ αἶμα ποῦ εἶδαν σκληροὶ μάρτυρες νὰ χύνη ἀλύπητα, ἄμπαυα, ἀτέλειωτα ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Ἡ κυρά μου σκούζ' ἄμπαυα | κ' ἐγὼ τό 'χω σὲ λίγο Μάν.

ἀπαντάδα ἡ, Ἀθῆν. Χίος κ. ἄ.

Ἐκ τῆς ἀντων. ἀπαντός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (I).

1) Μωρία, ἀνοησία Χίος 2) Τὰ αἰδοῖα ἀνδρὸς Ἀθῆν.: Λέ μαζεύεις τὴν ἀπαντάδα σου; Πβ. ἀπαντός 1.

***ἀπ' αὐτῇ-τῇ μερξά** ἐπίρρ. ἀποτ-τεμέρα Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀπουτ-τουμέρα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τῆς φρ. ἀπ' αὐτῇ τῇ μερξά.

Ἐκ τούτου τοῦ μέρους, ἐντεῦθεν. Συνών. ἀπεδῶ 1.

ἄπαντος ἐπίθ. Εὐβ. (Αὐλωνάρι.) κ. ἄ. — Γ'Επαχτίτ. ἐν Προπυλ. 1,237 — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Πρω. Δημητρ. ἄπαντους Μακεδ. ἄπανος Μακεδ. (Καστορ.) ἄπανους Μακεδ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἄπαντος.

1) Ἀκατάπαυστος, ἀδιάκοπος, συνεχῆς ἐνθ' ἄν.: Ἄπαντο παιχνίδι Λεξ. Πρω. Ἄπαντο κλάμα Λεξ. Δημητρ. Ἄπαντους βορξὰς τρανάει αὐτὲς τ'ς μέρις Μακεδ. Τί ἄπαν' βρουχὴ εἶναι σήμερα! αὐτόθ. Κόσμος πολὺς ποῦ φέρνει ἄμετρη ταραχὴ μὲ τὸ ζωηρὸ καὶ ἄπαντο κίνημά του Γ'Επαχτίτ. ἐνθ' ἄν.

2) Ὁ μὴ μένων ἡσυχος, ὁ μὴ ἡσυχάζων Μακεδ.: Τί ἄπανον πιδί εἶν' αὐτό! Συνών. ἀνησύχαστος, ἀνήσυχος 1, ἀντίθ. ἡσυχος.

ἀπαντός ἀντων. προσωπική πολλαχ. ἀπαῦτος Σύμ. ἀπαντόνος Κρήτ. ἀπαντεῖνος Χίος ἀπεντός Χίος κ. ἄ. ἀπεντεῖνος Χίος ἀποφτός Κύθν. Σῦρ. κ. ἄ. ἀπατός πολλαχ. ἀπατὲ Τσακων. ἄπαντός Κάρπ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Ρόδ. κ. ἄ. ἄπαντος Σύμ. ἄπαντόνος Κρήτ. ἄπαντεῖνος Κρήτ. ἄπαντένος Κρήτ. (Ρέθυμν. κ. ἄ.) ἄποφτεινός Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἄποφτός Κύθηρ. ἄπουφτός Ρόδ. ἄβεντός Κύθηρ. ἄβευτοῦνος Κύθηρ. ἄπατός Αἰγιν. Καρ. (Μοῦγλ.) Ρόδ. Τήλ. ἄποτοῦνος Μέγαρ. Γενικ. ἀπατοῦνθες Πόντ. (Χαλδ.)

Ἡ μεσν. ἀντων. ἀπαντός, παρ' ἣν καὶ ἀπατός. Οἱ τύπ. ἀπαντεῖνος, ἀπαντόνος, ἄπαντένος, ἀπεντός, ἀποφτός, ἄβευτοῦνος, ἀπαῦτος κλπ. ἐρμηνεύονται παρὰ τοὺς τύπ. αὐτεῖνος, αὐτόνος, αὐτένος, εὐτός, ἄφτός, εὐτοῦνος, αὐτός κλπ. τοῦ ἀπλοῦ αὐτός. Τὰ δὲ μετὰ τοῦ μέσου β ἄποφτός, ἄβεντός, ἄβευτοῦνος ἐρμηνεύονται ἐκ τῆς ἐνάρθρου ἐκφορᾶς τὸν ἄποφτόν κττ.

1) Ἐνάρθρως ἀντὶ προσώπου ἢ πράγματος, τὸ ὅποιον λησμονοῦμεν ἢ εὐφημητ. ἀποφεύγομεν νὰ δηλώσωμεν, αὐτός πολλαχ.: Ἡρθεν ὁ ἀπαντός γιὰ τὸ φῶς (ὁ ἡλεκτρολόγος) Ἀθῆν. Δῶσ' μου - φέρε μου τ' ἀπαντὸ γιὰ τὴ σιάχη (τὸ στακτοδοχεῖον) αὐτόθ. Καὶ γενικώτερον ἀντὶ τοῦ ὁδεῖνα: Ἐφυγε ὁ ἀπαντός; πολλαχ. Δῶσ' μου τ' ἀπεντὸ (τὸ δεῖνα πράγμα) Χίος Ἐζήταν σε ὁ ἄπουφτός Ρόδ. Ὡς καὶ τὴν ἀπεντεῖνα τοῦ μπαμπά του τοῦ ἄδωκα κ' ἡπιασένε καὶ δὲν ἡπαμην (ἐνν. φωτογραφίαν) Χίος Τὸ ἄποφτεινὸ (τὸ αἰδοῖον γυναικὺς) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἡρθεν ὁ ἄφτόνος καὶ μοῦ

ἔφερε τὸ ἄπαντόνο νὰ τ' ἀπαντώσω Κρήτ. || Παροιμ. Ἀπὸ τῆς μυλωνοῦς τὸν ἀπεντὸ ὀρθογραφία γυρεύεις; (τὸν ἀπεντὸ = τὸν πρωκτόν. Εἰρωνικῶς ἐπὶ τοῦ ἐμπαίζοντος ἄλλους ὡς ἀνοήτους) ἄγν. τόπ. Ὡς τοῦ καματεροῦ τὰ ἄπαντὰ ἀναμιλαώνουν οἱ ἀκαμάτες (εἰς τοὺς ἱκανοὺς προσκολλῶνται ὡς παρὰσιτοι οἱ ἀνίκανοι. ἀναμιλαώνουν = ἀναμολαδώνουν, φυτρώνουν. ἄπαντὰ = ὄρχεις) Κάρπ. Καὶ μετὰ τῆς ἀντων. σου, του: Ἡ ἀπατός του (ὁ σύζυγός μου, ὁ ἀντρας μου) Λυκ. (Λιβύσσ.) Ἡ ἀπατός του (ὁ κύριος) Κυδων. Ἡ ἀπαντή του (τὸ αἰδοῖον του). Τὰ ἀπαντά του (οἱ ὄρχεις) σὺνηθ.

β) Μετὰ τῆς ἀντων. μου, σου, του ὁ ἴδιος ἐγὼ Κρήτ. Σάμ. Σύμ. Τήλ. κ. ἄ. — Μλελέκ. Ἐπιδόρρ. 77: Τοῦ ἄπατ' ἀπατοῦ τ' Σάμ. Οἱ ἀπατοὶ μας ἡφταιοῦμεν (ἐπταίομεν) Σύμ. || Ἄσμ.

Ἄλλη γάμμια δὲν ἀγαπῶ παρὰ τὴν ἀπατὴ σου Κρήτ.

Τὸ δαχτυλίδι σου φορῶ καὶ τ' ὄνομά σου λέω, τὸν ἀπατόν σου δὲν θωρῶ καὶ κάθομαι καὶ κλαίω Τήλ.

Καλῶς καὶ τὸ ρεμίδι του, καλῶς τὸν ἀπατό του Μλελέκ. ἐνθ' ἄν. Ἡ χοῆσις καὶ ἐν Στάθῃ πρᾶξ. Γ στ. 179 (ἐκδ. ΚΣάθα σ. 158) «δὲν εἶν' προδότης μηδὲ ὀχθρός, παιδί 'ναι τ' ἀπατοῦ σου». 2) Κατ' ὀνομαστ. μετὰ τῆς προσωπικῆς ἀντων. μου, σου, του, της, ἐνίοτε δὲ ἐν συνεκφ. μετὰ τοῦ ἀτὸς πρὸς ἐντονωτέραν ἀντιδιαστολήν, ἐκφερομένη ἀνάρθρως ἢ ἐνάρθρως, ἐγὼ αὐτός, μόνος μου πολλαχ.: Ἐπαίχτην ἀπατός του Κύπρ. Ἐβκαλες τ' ἀμ-μάτιν σου ἀπατὴ σου αὐτόθ. Πατὴ μου πῆγα καὶ μὲ ἔδωσε Καρ. (Μοῦγλ.) Εἶδ' ἀπατός σου; (διατὶ μόνος σου;) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἀτός μου καὶ ἀπατός μου. Τὸ 'καμε ἀτός του καὶ ἀπατός του πολλαχ. Νὰ πάρης ἢ ἀπατὴ σου τὸ δαμαλάκι νὰ τὸ πᾶς 'ς τὸ χωριὸ Ἀστυπ. Ἀπατὴ μου πλύνω, ἀπατὴ μου μαερεύω Θήρ. Ἀπατός τ' τοῦ 'πε Τήν. Ἀπατός μου λούν-νουμου Λυκ. (Λιβύσσ.) || Φρ. Ἀτός του καὶ ἀπατός του! (εὐχὴ ὅπως κακὸν τι ἐντοπισθῇ εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ὑποστάν τὸ κακὸν τοῦτο) ἐνιαχ.

|| Παροιμ.

Ἀπατὴ της τὸ πελέκα ἢ γαιδάρα τὸ σομάρι, ἢ πλατὺ δῆς ἢ στενὸ δῆς, ἀπατὴ της τὸ πελέκα (ἐπὶ γυναικὸς ἄφρονος ἢ ἀβούλου) Κρήτ. — Γνωμ. Πολλὲς φορὲς ὁ ἄνθρωπος ἀτός του καὶ ἀπατός του κάνει κατὶ καμώματα ποῦ δὲν τὰ κάβ' ὀχτρός του Ἴων. (Κρήν.)

Δυστυχησμένε ἄνθρωπε, ἀτός σου καὶ ἀπατός σου κάνεις κακὸ τοῦ λόγου σου ποῦ δὲν τὸ κάνει ὀχτρός σου

Πελοπν. (Ξηροχώρ.) || Ἄσμ.

Ἀφης με, Χάρ', ἀφ' τὰ μαλλιά καὶ πιάσε μ' ἀφ' τὸ χέρι καὶ δεῖξε μου τὴν τέντα σου κ' ἐγ' ἀπατός μου πάγω Κρήν.

Ἐστελεν χίλγιους τὸ πρωί, χίλγιους τὸ μεσημέρι καὶ τὰ ἄλγισασιλέματα ἐπῆεν καὶ πατὴ της

Ρόδ.

Γυρίζει, μπαίνει ὁ σῶπορτα ἀτὴ της, ἀπατὴ της, τρέχει τδαί πά' 'ς τὴν μάν-ναν της τδαί ἀνοίγει τδαί λαλεῖ της (ἀνοίγει ἐνν. τὸ στόμα της) Κύπρ.

Δὲν ἔχεις παλαμζὰν χαρτὶ καὶ κοντυλζὰν μελάνι νὰ στείλῃς μὲ τοῖς βάες σου κ' ἦρτες ἢ ἀπατὴ σου; Σύμ.

Γὴ κάμετε τὸ δίκαιον μου γὴ κάμνω τ' ἀπατὴ μου

Κάρπ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. Η στ. 5827 (ἐκδ. JSchmitt) «τὸ πῶς τὸν ἀποσκέπασεν ὁ ρῆγας ἀπατός του». Καὶ κατὰ πτώσιν γενικ. ἀπατοῦνθες = μόνος του Πόντ. (Χαλδ.): Ἄσμ.

Τοῦ λουτροῦ ἢ πόρτα τρώμαξεν κ' ἐνοίγεν ἀπατοῦνθες.

